

Ese de două ori în săptămâna: Jui-a și Duminică; era cându-vă pretinde importantă a materiilor, va fi de trei său de patru ori în săptămâna.

Pretiul de prenumeratiune
pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
luminiat de anu	4 " "
" patrini	2 " "
pentru România și străinătate:	
anu intregu	12 fl.
luminiat de anu	6 " "

Invitare de prenumeratiune
pentru

ALBINA.

Cu 1 iuliu s. v., incepându-se alu II. se mestru alu anului curint, deschidem prenumeratiune nouă.

Condițiunile se vedu în fruntea foii.

Pesta, 1/13 iulie 1870.

Sambata, la desbaterea proiectului pentru municipie, vorbi în dieta profesorului Hoffmann. Densulu, deachistu pana acum, prin cuventarea acăstă a trecu la opoziție. Fuse o cuventare de totu drastica, ce seceră nisice aplaște atât de sgomotose, mai vertosu din partea galerielor, în cătu presedintele s'a vedut nevoită a suspinge siedintă. Nu multă tienea dlu profesore la spresuini alese, ci-lu loviá pe laminatul guvernului de crutiare.

Acăstă cuventare l'aduse pe guvern în mare confusione. Nu vom descrie insine acăstă confusione, ci estragemu pre scurtu descrierea din „N. Fr. Pr.“ si „Wanderer“, cari ni spunu:

„Delocu după cuventarea lui Hoffmann s'a tienutu unu consiliu ministrile, la care luă parte si Deák. Sunt căteva dile, Andrassy strigă că ori elu ori Deák, dar amenduoi nu incapă a direge. Acum insc Andrassy se umiliá pre langa „tat'a Deák“ cu rogararea se faca bine alu bate pre Hoffmann ca se se salveze cabinetul. Dar Deák nu-i asculta rogararea. Dupa multe snaturi se propuse ca ministrul Kerkápolyi se-lu combata pre Hoffmann. Inse pre Kerkápolyi nu-lu primeșce Andrassy, pentru cuventului că s'a prè blamatu candu a voitu se combata pre Mocioni. In fine fu invitatu ministrul de justitia Horváth ca se se scole contra lui Hoffmann. Horváth inse e mai liberalu de cătu se consentia en proiectul colegilor sei, si se vorbesce că e mai gat'a se ésa din cabinetu de cătu se apere unu asemene proiectu de lege. Andrassy se socotesce ca in celea din urma se respunda insusi, dar ast'a n'ar poté se-i vina la socotela bietului proiectu.“

Acestă e stadiul actualu: lu confusinnee in partit'a guvernului. —

Alegerile dietali din tierile Laitaniei nemtesci, ni-su cunoscute, afóra de ale Bucovinei, cari s'a intemplatu numai ieri.

Din resultatele de pana acum'a vedemu că in Dalmatia ajunsera slavii la majoritate, in Tirolu clericalii, in Slovénia națiunalii, in Boem'a (alegeri suplinitorie) si Moravia castigara declarantii, la poleci resultatul tine ecilibrul intre feluritele loru partite națiunali, rutenii anca scósera căti-va de ai loru. Perderele cele mai mari le-a suferit acea partita nemtescă, carea domniá pre candu se inființă dualismulu. —

Pana ieri la medieadi avu Prussi'a tereniu se respondu la ultimatumul Franciei in cau'a candidatiunei principelui de Hohenzollern la tronulu Spaniei. Anca nu se scie de a respunsu, séu nu.

In casulu déca respunsu n'ar fi destulu de chiaru séu liniscitoriu pentru Francia, guvernul francesc va cere camerei impoterire la o recrutatiune nouă si la unu imprumutu de 500 de milioane. In ministeriul francesc sunt gat'a despusețiunile pentru a porni armat'a catra Renu.

Pre candu diariile continua pole-

miele de amendoue partile, cele francești imputa regelui prusescu că incuviintau candidatiunea, cele prusesci néga, negandu totodata că principale Hohenzollern ar primi veri o corona cu pretilu unui resboiu si imputa celor francescii că, déca Francia si-a avutu de replicatu contra candidatiunei principelui, de ce n'a replicatu la prima data nu acum la a dôua ocazie?

Că n'a replicatu delocu atunci, ci a lasatu pe Prusia se se engageze, vedesce intentiunea Franciei de a-i pregăti o lovitura fie fizica fie morală, o lovitura dreptu resbunare pentru că Prussia a calcatu tratatulu de Praga. Ambasadorul francesc, ducendu regelui prusescu ultimatumu, i pomeni si de acestu tractatu.

Regele prusescu, carele nu ocupă locu intre cei mai geniali monarchi, tiene fóte multa la dreptulu divinu si-i place a lucru de capulu seu in modu absolutisticu. Asia se crede că a facutu si cu incuviintarea candidatiunei, fora a-lu intrebă pe ministrul Bismark. Déca l'ar fi intrebatu, eră lesne acum se-lu desapróbă, si tréb'a eră grăta in cea mai correcta forma constitutionala. De óra ce inse a datu incuviintare numai de capulu seu, i-e anevoia aqum ca insusi se se desapróbă pre sinc.

Diplomatia, pe candu lucra la impacare, de alta parte cércă aliatii pentru casulu de resbelu, a nume Prussia cércă in Bavaria. — Ca aliatii ai Franciei vedem Itali'a, carea ar avé se, opereze in contr'a Germaniei de sudu, si Dani'a carea ar fi s'a atace pe Prussia, decum medianopte.

Diet'a Ungariei.

Siedintă a casei represent. din 9 Iuliu.

Conformu ordinei de di s'a continuatu si astadi desbaterea generala a supr'a proiectului de lege pentru organizarea municiplor. Sirulungu alu vorbitorilor insinuati s'a securtatu en 8 insi, dintre acestia desclinita amintire merita professorulu de universitate Paulu Hoffmann, carele desi deachistu, intr'o vorbire d'una óra en cele mai aspro cuvinte condamnă proiectul, condamnă si intentiunea fautorilor lui cari cu astfelu de legi voiescu se provéda o tiéra ce totu-deun'a a insetatu de institutiuni liberale. Vorbirea lui, intrerupta mai la tóte sentințele de aplausele straordinarie ale partii stange, si-o incheià cu urmatóriole cuvinte: „Déca ar avé cineva voia se guverneze en astfelu de principie, acelui numai acelu suatu i dui ca se-si caute alta tiéra si altu poporu, căci poporul ce locuiesce aici nu sufere atare guvernare.“ Ceia lalit abl. cari au participat la discussiunea de astadi sunt urmatorii: G. Simay, E. Zsédenyi, A. Csanády, Hrabár, P. Moritz, Iul. Böhmkes, A. Csíky.

Siedintă a casei representant. din 11 iuniu.

Fr. Schreiber vorbesce in favorulu parmentului regiu, si dupa aperarea privilegielor sasilor primeșce proiectul.

Mihailu Tancs imputa guvernului, că prin nepotintă sa vré se ajunga la omnipotintia, căci altintre nu propunea astu-se'u de proiectu. Nu-lu primeșce.

Al. Nehrebczky ala projectula coresponditoru relatiunilor tierii si asiá e pentru densul.

Ed. Kállay din contra argumenteza, că proiectul e neliberalu si nepracticu, deci ilu respinge cu tóta resolutiunea.

Jacob Rannicher (sasu) dupa o cuventare lunga aréta, că proiectul contiene mai multe rete in sine, totusi, in sperantia că la desbaterea speciale mai multe se vor corege, votéza pentru densul.

Finea siedintei la dôue óre,

Siedintă a casei representantilor din 12 iuniu.

Paulu János nu primeșce proiectulu de lege de bas'a desbateterii speciali, pentru că nu corespunde legilor din 1848, cari au emanipatu poporul.

Mauritiu Jókay bucurosu ar concede si din drepturile autonome ale municipiilor, numai ca se se inradacineze parlamentarismul, dar o centralizare cum propune proiectulu prezentu nu o pote de-feliu primi.

P. Tóth anca e contra proiectului de lege.

Paulu Nyáry tienendu că selfguvernamentul in Anglia e nu numai protip'a ci si partea cea mai splendida a constitutiunei, si fiindu că proiectulu regimului ucide selfgovernamentul, nu lu pote primi.

Lazar Jonescu nu pote primi proiectulu, pentru că nu corespunde principiilor democratice, si pentru că interesele naționalitatilor nu se ieu in considerare.

Ioane Vidats dice că proiectulu acesta nu e reforma, nu progresu, ci regresu, rusine si batjocura.

Incheierea siedintei dupa 2 óre.

Revista diaristica.

(Continuare.)

„Reform“ diariu unguresc guvernamentalu, se pronuncia despre deputatulu nationalu Alessandru Mocioni: „Cuventarea lui o potem numi esclinta; si acă e caracteristicu de la noi, cari suntem cei mai departe de partisani oratoreli... De vom privi, fie cuprinsul ideilor séu propunerea corecta si atragătoare, fie tactul alesu si gingas'a nepatimasia cu carea pasiú in contra celor de semintime si de pareri opuse, — tóte in favorulu este atentumă: menindu-mur în viață, urmărușu fu ascultat 1½ óra, desigur in timpu lu eră naintat. Desigur vorbirea lui avea sunte, nu tocmai ne-essentiali, vorbindu despre regimul parlamentar, mai multi in modu didactic, de cătu in splicatiune parlamentaria, era lungimea si liberalismul trecendu- nu a dese — in fruse de prisosu si de aceea forta de tienore. Acăstă critica a nostra privesce partea formală a opului; si in esintă lucrul recunoscemu că vorbirea a fostu cea mai istetia filipica de partita, tienendu eschisivaminte la scopulu unei partite. Pre cale, dice adeveruri si neadeveruri in dréptă si in stangă; dar de securu cumica fie-care argumentu alu seu, fie-care rezultatul scrutiuni sale scientific, — la sploata spre unu scopu. In parerea lui, parlamentarismul e domn'a absoluta a majoritatei, carea nu dă garantia de cătu in contr'a domniei absolute a majoritatei; libertatea individuală are lipsa de garantie in contra ambelor poteri absolute, si acă garantia e — selfgovernmentul. Merge mai departe; demuestra cumca proiectulu de lege nu dă selfgovernmentul: l'asemona cu Anglia unde guvernul preste totu n'are dreptulu de inspectiune, desigur recunoscem că la noi trebuie o măsură anumita de inspectiune. Sustiene sufragiul universal ca uniculu medilociu reprezentativu indreptatitu, si scaderile acestuia, ce le vedem in Francia, le atribue eschisivaminte centralizatiunei. De uniculu elementu, indreptatitu a guvernă, recunoscem intelectualitatea, carea pururi va invinge „intre corestante normali“ intre corestante straordinarie recunoscem si elu lipsa medilocelor straordinarie. Tóte aceste splicatiuni, dintre cari nu lipsesc o critica pragmatica a proiectului, tind spre unu punctu, si punctul acesta e acuzația guvernului că precum in alte parti ale politicei sale asia si in acestu proiectu vré se sustine supremat'a maestră a elementului magiaru. Intrebarea e că óre adeveratu a grauitu dlu Mocioni int'recăstă? I recunoscem istet'a mare a dialecticei sale, prin carea statori alternativă că guvernul cauta se aléga intre supremat'a maestră si renunciarea la libertate; ma anca credem că sinceritatea deoblegatioră prin carea recunoscem o suprematia naturală a

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de adeptulu la Redacțiune Alta-Postgasse Nr. I. unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redacțiunea, administratura séu speditură; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi; era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interes privat — se respunde cate 7 cr. de linie; repetitie se facu cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului cate 80 cr. pent. una data se antecipa.

ALBINA.

Invitare de prenumeratiune
pentru

ALBINA.

Cu 1 iuliu s. v., incepându-se alu II. se mestru alu anului curint, deschidem prenumeratiune nouă.

Condițiunile se vedu in fruntea foii.

natinnei magiare, va intimpină simpatia in fiecare peptu ungurescu. Inse credem că, déca Mocioni ne va controla nu numai pre noi, ci va aruncă o privire si spre tabera ce-i stă la spate, va gasi acolo pentru multe lucruri splicatiunea naturală ce acum e cércă la noi; si la tóta intemplare va gasi in cătu-va de adeverata asortiunea nostra că supremat'a maestră a națiunei magiare e inradacinat mai vertosu in modul cele mai esclinte prin cari se respandesce ura in contr'a ei; si că restabilirea starii naturali depinde numai de la sentimientele ce provin din recunoșterea dréptă si naturale a valorii reciproce, o recunoștere ale careia presemne le gasim in cuvantarea dñui Mocioni. —

„Pesti Napló“ organulu principale alu deachistilor, se exprime: „Cuventarea lui Alessandru Mocioni, ce dură 7/4 óra, este o dovédă nouă despre facultatile strălucite ale acestui om jude. Noi nu consentim nici cu o parte o cuventarii sale, in partea teoretica se intorece de a dreptulu in contr'a principiilor fundamentali ale parlamentarismului, si asia sunt apropiu reactiunarie, parte prin practica le scilente cu totul din adeveratulu loru inticlesu; dar nu se poate nega dovéd'a ce a dat o astazi Alessandru Mocioni despre o cultura teoretica esclinte, despre cugetare autonoma si profunda. Partea prima a cuventarii lui a fostu se impingă sistem'a parlamentara ad absurdum. Ideile nu ni-su noue, se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte de atunci a devenit bibli'a contrarilor parlamentarismului, de la carea se potu gasi in tóte opurile renumitului reactiunariu prusesc Stahl, Lotaru Bucher convertitulu politicu in carte grósa a descirsu scaderile presupuse ale regimului parlamentariu, nedreptatea lui, lipsa de conformitate, partialitatea si sil'a carea carte

„De la naționalitate n' am auditu pana acum'a, de cătu graiul patimei, a fostu espozitoratune si amaretiune destula, dar nu baza scientifica, nu obiectivitate: asiā se nadusi amorea fratișca si amorea catra naționalitate se dejosi la ura. Mocioni: s'a pusu pre base scientifica si de aceea vorbi in tonulu amorei fratișci. Acēst'a este apropiare, la carea trebue se respundemu cu buna vointia: noi *asia* am facutu. Ce face drăpt'a? Se scola Kerkápolyi si din cuventarea lui Mocioni scote o sentintia — pre dosu. In tota cuventarea lui, Mocioni ilu face atentu că *n'a disu asia*: totu atât'a, Kerkápolyi cauta se-si dica cuventarea. Si dice, ce *n'a* mai disu nime, si combatte ce *n'a* afirmatu nimene. Pentru ce? pentru că *asia* cere interesulu de partita, carele demanda a ucide, cu si foră de causa, pe toti contrarii acestui proiectu, unu felu de „*nolli me tangere*.“ Intr'adeveru nimene nu potea se demustre mai apriatu assertiunea lui Mocioni că in regimul parlamentar domnesce interesulu de partita — mai alesu la noi. Din acēst'a numai Kerkápolyi potea deduce cumca interesulu de partita e puraria contrariu interesului tierii, — era din assertiunea lui Mocioni, cumca in comitatu trebue se fie contrapondulu necesariu de a-lu opune domniei majoritatii parlamentarie, din acēst'a era si numai Kerkápolyi potea deduce *cumca dara* Mocioni e inimicu regimului parlamentaruu.“

„Acestea erau dōne deductiuni principale ale lui Kerkápolyi in contra lui Mocioni: amēdōne sunt deductiuni false, pornite fiindu din puncte false de manecare. — Scopulu lui Kerkápolyi era numai *critica*, dar negasindu-si base spre acēst'a, si nepotendu incuviintia argumentelor lui Mocioni, nu are recunoscinta pentru apropiarea nobila: man'a lui nu s'a indatinat la stringere fratișca; ea numai lovescă ca se lovescă.“

„Asia-dara Mocioni a invetiatu de la Kerkápolyi aceea cumca este indaru a vorbi dreptei in tonulu sciintiei si a-i intinde mana fratișca, caci acolo nu gasescă de cătu: insinuatii si loviri.“

„Cu asemene amore fratișca vedem si pre „Pesti Napló“ intimpinandu cuventarea amore fratișca. Merge mai departe, temie stang'a, caci „tonul ei va linguri — si va cuceri.“ Si afla că numai tonul lui Mocioni e altul, dar man'a e alui — Isacu. Cumca acēst'a nu e cu cale, sente fie-cine in ca re este *anima*; cumca nu este lucru *politiciu*, intieleg fie-cine care are minte. Si de ce acēsta invinuire? De ce „Napló“ se supera atât de tare că manier'a lui Mocioni e amabil? De ce nu-i place că opositiunea i-a gratulat? Pentru că Mocioni partini *comitatul*, si nu proiectulu de lege alu guvernului. Dar „Napló“ scie si motivele lui, lui Mocioni de aceea i trebue comitatu că tinde spre federalism; de aceea i trebue juratii liberi ca se judece cum lui i place. Acesta dōne invinuirii principale ce le aduce „Pesti Napló“, sunt pre cătu de nedrepte, pre atât'a fora de cale. Dēca Mocioni si-a motivat pasirea cu libertatea si cu amorea fratișca, de ce „Napló“ nu le primește *acestea* dreptu motive, pentru ce respinge man'a fratișca, pentru ce dice: „Nu ni trebue, se romanemu inimici?“ Pentru că assertiunea lui Mocioni e adeverata: la noi domnesce interesulu de partita.... Mai are „Napló“ o exceptiune in contr'a vorbirii lui Mocioni, că in contra parlamentarismului si-a luat armele de la Stahl si Ledru Rollin. Aceste doi scriitori sunt *necondiționat* inimici parlamentarismului: unulu voiesce domni'a poporului nemedilicu, cel'a laltu e pēntru absolutismulu basatu pe dreptulu divinu. Mocioni partincse parlamentarismulu, *numai contra tiraniei* acestuia vrēca prin comitatu se-lu ascurate pre individu si pre minoritate. Deci *scopulu* nu e unulu. Că Stahl si Ledru Rollin au descoperitu scaderile parlamentarismului, si că Mocioni a-vendu in vedere altu scopu, de asemenea combate domni'a majoritatei: de aci numai „Napló“ si Kerkápolyi potu deduce cumca *dara* Mocioni propaga doctrinele pericolose ale lui Stahl si Ledru-Rollin, acēst'a numai cu scopu de a demustră cumca opositiunea e feudalista si socialistă: caci a aplaudatu criticei ce Mocioni tece proiectului ministerialu, si carea de alministrare n're nemica comunu cu doctrinele lui Stahl si Ledru Rollin.“

„Pre asemene base 'si cladesce partita dré ta invinuirile sale.“

„Naționa de buna séma nu va multiam. Ilu rogāmu pre Mocioni se nu-i asculte, se-si

asculte convingerea sa si se se intorce catra naționa; acēst'a ilu va intimpină *alimintre*.“

In fine se mai audim unu organu ungurescu din stang'a, este „Ellenor.“ In d'a, in care Mocioni tienu cuventarea, „Ellenor“ publică in fruntea foi sale urmatorulu articlu:

„Alesandru Mocioni astadi in decursu de aprope dōne ore tiemt' atentiunea casei ocupata, am potē dice persuasa, prin o astu-feliu de cuventare, carea cră opu de maestru, atât'u cu privire la contineutu cătu si la forma, si produse efectu mare in tōte partile.“

„Cumca Alisandru Mocioni e oratore cultu, cu preparatiuni emininti, de judecata profunda, cu maniera parlamentaria, acestea le-am sciutu dejā din cuventarile lui de mai nainte. Dar ca politiciu si oratore de *rangul primu*, in siedint'a de astadi ni s'a presentat antaia data. Cuventarea — de carea co-natiunalii lui potu fi falosi cu dreptu cuventu, — a fostu atât'u de grandiosa, in cătu cuvantarile deputatilor Eber si Szirmay, cari vorbira naintea lui, suferira mirmidonisari a posteriori, macar că nici despre acestia nu se potē dice că au vorbitu foră istetia — din alu loru punctu propriu de vedere — despre obiectul discussiunei.“

„Si insemnāmu, cumca cuventarea lui Alisandru Mocioni o lăudāmu nu numai pentru aceea, caci scim a ne desfăta la cap'operile retoricei, fie de la barbatulu ori carei partite, ci o lăudāmu si pentru aceea caci in definitiuni nimerite, in deductiuni nesmintite, in argumentari poternice si in rotundimea formei gasim u toto acelle idei si principie, cu carei consentinu deplinu.“

„Candu si-a farsitu cuventarea, grabi la densulu opositiunea intréga ca se-i stringa man'a. De cătu acēst'a, nemica nu potea marturi mai bine despre resultatu, dēca nu cumva uimirea murmurătoria a partitei guvernului, confusionea ei amută.“

„Este inca unu punctu, si e punctu principale, in privint'a caruia nu suntemu do o parere cu Alisandru Mocioni, desi pricopemu acēst'a din partea lui, si nu condamnāmu.“

„In parerea nostra, elu retacesce forte candu presupune că la facerea proiectului o cauza *povită mai năllă*, că n'o spune, că n'o pote, ci e siliu s'o ascunda, caci nu se poate aperă bine nici din punctul de vedere alu self-governmontului nici din alu parlamentarismului.“

„Se ni credea Alessandru Mocioni că estima preste mesura multu facultatile guvernului nostru dēcaj presupune că in o parte ore-care este unu punctu de vedere politicu si naltu carele i-ar conduce pasii, fie macar pre calea rea. N'are guvernul nostru, me rogu de iertare, nici unu punctu *naltu* de privire. Pre Josu, forte pre Josu,“

„Ceea ce vor se ajunga prin voturi le *virile*, nu e alta de cătu ce au voiu se ajunga prin organizarea judeciala: *vreu se-si ascurate domn'a partitei loru si dupa alegerea venitória*. Atât'a e totulu. Nu este aci o rezervatiune mentala pentru a elude său a restringe drepturile cetățenesci ale naționalitatilor. So potē că si eluderea acestor drepturi apartine la resultate, dar pre acēst'a densii nu contéza, si insa ar si suprinsi dēca ar vedē ce mari urmari avura ale loru planuri micutie.“

„Adeveratu este că *privatim* ni s'au recomandat a primi voturile *virile* si pentru acelu cuventu că alimintre naționalitatile vor se ni-mance pre naționa nostra. Dar Alisandru Mocioni fie convinsu, că partita nostra cunoscă dejā siég'a acēst'a, si s'a indatinat a respunde si *privatim si publice*, a respunde partitei guvernamentale ce ne sparia: Farceur, valbaicule, vă! Comedi'a e cunoscuta acum, si nu mai potē pacali pre nimene, cui mintea i-e la locu. Astadi scie si poporul nostru magiaru, că de aceea ilu sparia cu romanulu, cu serbulu si cu cele latte ciuche, ca se se pōrte cu tacere, ma chiar se credea că se face intru interesulu lui dēca libertatea i se restringe, drepturile i se scirba, sarcinile i se maresc. Si o scim bine si aceea, că nu vor mai spariā Ungari'a nici cu romanulu, nici cu serbulu, nici cu alta ciuha, *de locu* ce va fi gat'a machin'a servitutei *comune* pentru tōte semintiele.... Dar l'asecurāmu pe Alisandru Mocioni despre deplin'a nostra consentire la tōte căte le-a disu astadi eu privire la caus'a de naționalitate.“

„E in dreptu deplinu, mai vertosu candu dice că naționa magiaru n're nici o lipsa de supremat'a maestră, prin carea politic'a orbitoru vrē se-i ascurate vi-eti'a. Dēca n'am fi con-

vinsi din totu sufletulu nostru, că semint'a nostra n're nici o lipsa de supremat'a maestră atunci intr'adeveru ar trebui se cadenu in desperatiune despre venitorulu magiarilor, pentru că acest'a cu adeveratu ni-lu pōte ascură trecutul nostru istoricu, straduint'a noastră, prerogativele noastre *naturali, indreptătite*, cari se basăza po trecutu, sunt valide de presinte si so potu transmite si venitorului, — dar nu ni-lu pōte ascură nici unu felu de supremat'a maestră. — „Csernătony.“

Acum că aretaramu parerile diarielor principali din tōte partile, dintre cari unele ni desfășoara si căte o intriga de pre la spate d. o. cca cu voturile virile de carea pominesce „Ellenor,“ — credem că am satisfacut interesului nationalu precum si dorintie cetățenilor, de aceea nu mergeam mai departe intru a aretă ce dicu despre cuventarea lui Mocioni diairiele de rangulu secundariu, cari anca se occupă de dens'a pana si cele beletristice.

Din *Bucovina*, in ciresieriu 1870.

(Dupa adunarea poporala in scopuri bisericesci.) Intielegerea in gener si devolta si la unu individu singularu numai pe inectul si sub nisice conditiuni — legi eterne ale naturii — cari nu se potu nici sară nici incunjură. Totu asiā e si la unu poporu intregu: si la elu se descepta si devolta intielegerea numai treptat si sub conditiuni naturali, pana ce devine ea capabile si competente se cunoșca si se judece acelu poporu interosele, trebuințele, daunele si folosurile sale comune. — Vai ince, dēca pre langa acelle conditiuni neevitabile, sub si prin care trebue intielegerea unui poporu se trăea pana ce ajunge la o desvoltatiune totu de ce de ce mai perfecta; vai dicu, dēca pre langa acelle conditiuni ilu influențăza pre poporu si o manuducere positiva, carea in respectu cu binele seu celu adeveratu si comunu, este ori contraria si falsa ori macar numai unilaterală si pocita! —

Poporul nostru din Bucovina, indigénă bisericei orientale - ortodoxe, se află pana acum in tōte privintile victiei sale, era mai cu séma si mai antăiu in privint'a bisericeșca, de la si prin care ar fi fostu ca elu mai naturalitate se-si canete primă si cca mai adeverata lumina spre a-si cunoșce si celo lato aie sale referinti si interose omenesci si cetățenesci; — se află dicu, pana acum in ea mai mare nesciintia, cu tōte dieces'a Bucovinei se lauda de veri 50 de ani in căci cu unu institutu teologicu renumit, si prin u-mare si cu unu cleru corespondentioru unei asemenei teologii.

Ar fi deci aici se se intielegă, că clerulu nostru, chiamatu si detoriu in rondulu primu a desceptă si desvălă intielegerea poporului despre interesele, drepturile si afacerile lui bisericeșci, e asijdere in primulu rondu si inovat, dēca acea intielegere a poporului ramase pana acum in starea intunecului. Ince in interesului impartialităti si alu adoverului trebue mai nainte de a concede o asemenei inculpare, se intrebămu si se scim; *Antaiu*: spune-se si se invită ore la institutulu cesar-regescu teologicu din Cernăuti *biserica apostolica-ortodoxa* in intrég'a si deplin'a ei curăță? alu doile: *cine*, *direge* acestu institutu, cateochen; alu treleai *cine*: si cum educa pana acum pre candidatii preutescii, in ce spiratul adeca urmăria calificarea loru in preutii ortodoci-orientali; alu patreleac*cine* si cum se gubernă clerulu diecesanu; in ce raportu formalu si realu se află elu adeca, pana acum catra gubernatorii sci bisericeșci si alu cincilea: de ce felu de conditiuni a depinsu si depinde inca si astadi osuțint'a materiala a clerului, macar că avea bisericei, careia elu sierbesce, numera cu dieci de milioane! — La tōte aceste intrebatiuni ince, n'avemu năvoia a respunde mai multu de cătu că si clerulu diecosanu insulu fu si este eschisul pana acum dela participarea in afacerile comunitatei bisericeșci; eracapitolulul despre drepturile tuturor credinciosilor in biserica ca societate omenescă, se tienu si inaintea lui acoperit si inborbotatua o mîresa din antocitatea sa, „icōna din Saisu,“ necum se-i fia concesu, a o descoperi poporulice-lupastoresc si-lu — luminédia! si cumca acēst'a asiā este, scie acestu diuariu si cetățenii lui pe destulu, si a nume din mai multe intemplieri candu so manifestara nisice incercări „ortostică“ in dieces'a Bucovinei. —

De aceea deci, considerandu noi tōte mintele concernint la pusei unea si referintile actuali ale clerului nostru, nu-lu potemu inculpa celu putinu — necondiționat, nici de cum

caci se abstienu elu pana acum de a informa pre poporu despre interesele si drepturile sale in biserica, ca — cum am disu — comunitatea tuturor credinciosilor.“

Inse totu de aceea nu e nici mirare, că poporul nostru indigénă, fiindu elu inca si lipsit ori asisi cu totul de scoli, ori macar de scoli mai bune si mai corespondintorie de cătu cum e spiretulu gubernării faptice a diecesei si clerului in Bucovina — remase pana acum in tōte ignorantiile complete despre interesele si drepturile sale bisericesci. — Asiā urmă deci, că abusu dupa abusu se inveri in administratiunea bisericei, o anomalie nascută altă si tōte in deau'a bisericei, dara — bine notat! — in interesu particulariu, si a nume in interesul celor inveniti in coloru „cardinalu,“ pana coajunseram de a fi in privint'a administratiunii bisericei noastre mai reu situati, decum sunt evangeliici, lipovenii si chiar si ovrei in Bucovina.

Episcopatulu, clu e culpaveru, pre elu diace tōta greutatea responsabilitati pentru acēstă stare deplorava, la care am ajunsu! Episcopatulu e devina, că se sustinu poporul nostru pana acum in ignoranta despre drepturile sale in biserica, era pre cleru de la acele drepturi ilu eschise: episcopatulu in fine, e inaintea lumii si a lui Dumnedieu de vina că biserica ortodoxa din Bucovina suferi pana acunatate lovituri si daune nereparabile, si că asemenea daune si pōte inca si mai mari, pre acēstă biserica chiar si astadi i ca o amerintia.

Asiā judeca opinionea publica la noi, si nu fara dreptu, pentru că episcopatulu, se geră elu si numai elu singuru pana acum ca intrég'a „biserica,“ le dispuse tōte afacerile diecesei singuru si dupa placulu seu, neprimindu nici cindu sfatul si concursulu diecesanilor si aceea nici macar in causele cele mai cumpenziatore. Ce se dici! nici nu incunoscintia macar dieces'a despre acele despuse intrebari care le esfertu singuru — cum de exemplu despre acele sute de mii si milioane, ce le dede din fondul bisericescu diecesanu pentru scopuri straine, si care despuse intrebari fara consensulu intregei diecese nu potea elu se le faca!

Organisarea bisericei diecesane veni: in Ardélu si Ungari'a urmă acēstă organisare la coroneguriunari nostri priu congresul bisericesci si sinode, adeca cu sfatuirea si contielegerea tuturor diecesanilor. Episcopatulu bucovinei tienu de superflua implinirea acestui postulat canoniciu si conditiunatoru de adeveratul bine alu bisericei, condiciunatoru si de deplin'a multiemire a eparchiei intregi. Acestu episcopatul asovedea cu intrég'a scală a ambiciunii si iubirei de sine, că „mireni n'au dreptu a participa la congresul bisericescu pre candu unu mirénu si inca de confesiune straine cere dreptu a oficiolă in cabinetulu episcopal, a luă parte la celu mai strinsu sinodu bisericescu. Nu este acēst'a o apriata lovire in fatia a bisericei si diecesei sale? — Consistoriul insulu si in multe afaceri ce se tienu de competitint'a sa nici bagatu in séma; membrii demni ai lui si stimati de intrég'a diecesa, sunt in desgratia si persecutati, si pentru ce? pentru că nu vor se fia in corpulu consistorialu numai nisice papusile vile si flessibile dupa arbitriul unui si se traga salariul anual de 1600 fl. numai de a fi „clăcherii“ placilor si pasiunilor particolare. Era nepotismul? pentru acesta e déjà mai că pré mica dieces'a Bucovinei spre a poté multimi intrég'a cimothia a familiei domnitore cu parohii mai bunisiore, rectorate, predicatorate, protopopiate s. a.

Acesta tōte si altele mai multe, cum d. e. „cumplită“ economisare cu fondul religiunaru si pericolele lui pentru viitorul, ajunsera in sfarsitul rerunchii clerului si intielegintiei diecesane, si nu remase secretu neci inaintea poporului. Unde se intalnau doi său trei eparchi, se intrebau cu ingrijire: „unde ore cugeta se ne duca episcopatul actuale!“ — ori: „ore legile fundamentale de statu nu-si pensru noi orientali bucovineni? suntemu noi o seara nerecunoscuta in imperiu, si nu de un'a si a cea-si confesiune cu Serbiei si Romanii din Ungari'a si Ardélu, că acestia au congresul bisericesci compuse din preuti si din mireni, si diregi afacerile loru de cultura si si amintirea a avea loru bisericeșca singuri: era noi si numai noi nu; — ce esto ore cau's unei asemenei exceptiuni injositorie si daunaciōse pentru noi, in carea ne tienu numai pre noi ca sub tutotoratu, ba chiar sub unu asediu bisericescu!“ Si in acēstă stare a lucrurilor la noi, se conchiamă o adunare bisericescă — poporala, spre a cumpeni acēstă anomalitate, in care

ne astămu, și a se sfatu în sinulu familiei noastre bisericesc, ce e de facut, ca se ajungem în farsitu și noi cu biserica nostra la o stare mai bună, la o stare mai demnă, la care nu numai că ne avisidă asiediamintele canonice ale mai coi noastre biserici: ci care ni concedu astădi și legile lumesci ale statului în carele traimus.

O, si dupre cum ni se asigură din tōte părțile eparchiei bucovinene, fu convocatiunea la acea adunare poporala in scopuri bisericesc in tōte comunele primita cu celu mai mare intusiasm si bucuria, precum d:e:ni spuse unu bravu satēnu dela marginea Bucovinei: „ca o veste buna dela Dumnedicu!“ Dovăda că acăstă asiā trebue se si fi fostu e, că in prim'a asisi septeman'a clupre convocarea „adunăriei“ venira la comitetul convocatoriu aprope de 200 de epistole „gratulatōrie“ si si totu odata si dechiaratōrie, că vor veni respectivii si va veni si poporul la acăstă adunare de multu dorita si pré trebuinčiosa.

Iata deci, de ce adunarea nostra poporala, de care se pomeni dejă in coloanele acestui diariu, si avu atât de numerosi participatori si cu unu intusiasm atât de mare imbratisata!

O, ca se ne esprimem cu unu poetu sciutu si renumit: in inim'a poporului nostru indigēnu, e o camara, in carea inca nu s'a audiu — jignirea legii, si acăstă camara e elu purure'gat a se oapere cu cei e lui mai scumpu pe lume! si acum, la acăstă adunare avu poporul nostru ocasiune a precepe si a cunoscere mai bine, in ce stare strembatatita se afla biserica lui si ce tesaure nepretiunivere de drepturi ale sale fura pana acum'a si de cine — fara unu temeu justificaveru — calcate. Aici, la adunarea poporala cunosc si poporul nostru cine-i sunt amicii ei adeverati, si cine nu: aici apoi si pregustara adunatii, boeri si tierani, preuti si mireni dulcēt'a neesprimavera, de a conlucră toti fratii de imprenua la binele si fericirea bisericei loru, a mamei spiretua'e comune; cu unu cuventu: acum la adunarea nostra poporala se desceptă intielegerea poporului nostru pentru prim'a ora in privint'a cauzelor si drepturilor sale bisericesci, si inca intr'unu gradu, in care acea intielegere a lui nu s'ar fi fostu desceptat altmintera nici in 10—20 de ani!

De aceea bine a disu, cine-a disu, că „a cui sunt scolile, acelui si si viitorulu; si a cui sunt asociatiunile — adunarile poporale, acelui si si presentulu.“ — Nu indaru deci a eschiamatu unu veneraveru betranu, tergovetiu simplu din Sirethiu: „Fratilor, sum aproape de 70 de ani; inse pana astăd n'am strigatu inca nici odata asiā de cu bucuria, si asiā din tōta inim'a: „Acăstă e diu'a Domnului, se ne bucură si se ne veselimu in tr'ins'a!“ — era tabloul celu mai nimerit si mai apretiuveru in privint'a situatiunei si trebuintiei noastre in diecesa, carele afirmădă in parte si acelea ce le-am disu noi aici mai susu indegetandu destulu de apriatu referintiele diecesei si consistoriului cătra episcopu, si care tablou si lu luă fia-care din cele dōne mī si mai bine de adunati adancu in cugetarea si inim'a sa a casa, e depusu in cuventulu finalu ce-lu tienu unu bravu si stimatu alu nostru barbatu, si carele dupe cum ilu fipsara stenografi, asiā suna:

Onorata adunare!

S'a propusu astădi se se invite venerabilulu Consistoriu, de a sprigini si de acum inainte cau's autonomei bisericesci, preeun a facutu acăstă si pana acum. Pe cătu scim din audiu si din acte publicate, venerabilulu Consistoriu a facutu pasi cătra ocaruiu ientrui implinirea dorintelor noastre cele drepte. Recunoscemu dara cu bucuria jomirea cea buna a scaunului nostru spiritualu, si bucuria nostra ar fi deplina, daca si Archipastoriulu nostru ar fi fostu in acordu deplinu si fara de rezerva cu propunerile Consistoriului. Credu inse, domniloru, că nu este destulu, de a invita pre venerabilulu Consistoriu ca se arete interesu pentru aferurile nostra bisericesci cele atât de cumpenitōrie; ei trebue pre langa acăstă se respicămu si dorintă nostra cea mai ferbinente, ca autoritatea bisericesca in capite et membris se fia in tōte acestea si in care ori alte lucruri de obse de unu cugetu si de una inim'a, standu in acordu deplinu cu dorintele cele drepte si legale ale clerului si ale diecesanilor. Domniloru si parintilor! cet' mu in evangelia, că cetatea desbinata intru sine, cade in manele dusmanului, ce o incunjura. Scim cu totii si proverbiu vechiu latinu care dice: Concordia

res parvae crescunt, discordia autem vel maxima dillabuntur. Pe romania: prin unire cresc ce e micu, éra prindesbinare si din cele mai mari nu remane nemicu. Si nu alta, de cătu acestu adeveru indegeta si cuvintele prē luminatului nostru imperatu candu dice: viribus unitis. De concordia dara séu buna intielegere avemu si noi lipsa, déca voimur se ajungem la ace'a, ce aspirămu. De la o marginie de tiéra pana la alt'a intre toti cei ce suantu de o credintia si de o lege, se domnesc concordia adeverata, concordia crestinesca. Capulu cu membrii bisericesci; Archipastorulu cu divanul seu, si amendoi factorii cu pastorii si cu totu poporul bisericescu, se fia de unu cugetu si de una iniima, ast'a ni trebuesce mai pre sus de tōte. Ni place a crede, că acăstă dorintă a nostra va fi bugata in séma de sus pana josu, si cumca nu se va afă nimene carele ar lucra in contr'a bunei intielegeri si conlucrari spre unulu si acel'a scopu mantuitoriu alu bisericesci; căci altminter singuru isi va ascrie déca va fi privit u declaratu de unu dusmanu vederatu alu bisericesci si alu eparchiei.

Deci concordia in Consistoriu si in cleru; concordia intre diencesi de tōta starea, concordia intre toti cei ce suntem fili ai mainei nostra biserice; si atunci vom castiga potere morală, atunci vom poté luptă luptă buna, atunci vom vedé inplinite dorintele nostra cele drepte, si cei ce facu astădi suaturi violente in contra nostra, vor remané de rusine cu planurile loru, éra adeverulu si dreptatea, biserica nostra va triumfa si va serbă cu bucuria serbatorez coa mai frumosă, serbatorez autonomici sale!“

Noi, la aceste pretișe cuvinte nu adugemtua una nemica, de cătu: „Dile se-i ajute.“ — Acăstă o dorescu, o vreu si o spunu toti diencesanii din adanculu inimiei loru.

Marcoretu (c. Temisiului) iuniu.

Stim. Dile Redactore! Mi-am facutu cruce candu cetii in „Alb.“ nr. 41. cumca serbi in congresulu loru preindu si comun'a nostra pentru cuventulu că ar fi serba. Suntemu preste 1000 de suflete totu romani, éra serbi abia sunt 10—20 de suflete. Ei bine, e serbescă comun'a nostra?! 1000 este mai putien de cătu 10?!

Si cine sunt acesti serbi? totu petecari, de cei ce cosa cogiocele ce le sfartica romanii. Acestia sunt cei ce rogara pe d. Jorgoviciu se-i reprezinta in congresulu serbescu. Pentru acestia n'ar fi cu cale se faca cérta prē luminatulu congresu alu natiunei serbesci, căci déca ne supera, vom invetiā insine se ni carpim cogiocele, si atunci serbilor nostri nu li mai remane modru de vietuitu. Ne intielegem si la represalii, déca va fi lipsa de ele.

S'o spunem curat: Unicul care trece de serbu curat in comun'a nostra, e Costa Gavrilovic, sei-i arctamă genealogia: Stramostiu acestuia cu numele Gavrila din comun'a curat romana Jitina (c. Carasiu) a fostu cataina de scaunu in Versietiu, acolo si-a crescutu unu copilu pe serbin, pe care episcopulu serbescu numindu lu Gavrilovic (de la numele Gavrila ce-lu avea betranul) ilu ieroteni si-lu aruncă de preotu in spinarea comunei nostra. Nepotul acestui preotu, e serbulu de astădi alu Marcovetiului. Acestă umbla pre la omeni dicendu-le: „Cătanzebesiul e pré departe, ai-dati sub vladică serbescă din Versietiu că e mai aprōpe, si vladică atunci va zidi biserica.“ Éra ómenii i respondu: „Am fostu sub vladicia serbescă de no ustura pelea; éra biserica e totu slaba de candu a fostu popa mosjulu teu, carele si-a facutu casa cu pétr'a ce o adunasemu se zidim biseric'a.“ Astu-feliu dsa se trudesce numai indaru, căci dupa responsurile ómenilor cauta se remana pururia cu budiele umflate, si ce mai budie!! X.

Carnecia, (in Com. Carassiu) 24 iuniu 1870.

In Nr. 42. alu pretiuitului diurnal „Albina“ cetramu unu Concursu, deschis in numelo Comitetului parochialu, unde dice că se poftesce unu capelanu in Comun'a Carnecia, ne cuprinse mirarea cétindu că concursulu acesta s'a deschis in numele comitetului, cu intielegerea protopopului tractualu, pre candu nici unu membru alu Comitetului nu scie nimica de aceea si nici candu — pomenire, cu atât'a mai putien intielegere se fie avutu comitetul cu protopopulu despre vreun capelanu, de care noi nici o lipa nu avemu, căci numai lun'a trecuta ni se trimise alu treile

preotu la vre o 200 numere de case, care inca ede prisosu — si acum'a la 3 preoti care nici unul nu e inca nici 40 de ani de betranu, se poftesce si unu capelanu. —

Acestu preotu care voiesce a face preginerele seu capelanu, cu ocasiunea alegerii preotutului amentitul s'a intrepusu din respoteri a impede că alegerea si a reduce parochia devenita vacanta, dicendu că elu e in stare si de ajunsu a deplin tōte recerintiele preotiesci, dara nerecsindu cu planulu seu ce intru adeveru a fostu si bunu, totu acestu preotu care cu o luna mai nainte se dicea că e de ajunsu pentru o comuna asia micutia, se vede umblandu in ruptulu capului a face si pe alu treile deschidiendu concursu fara de scirea cuva din comună. Asceptāmu se vedem resulatul de la Ittea Sa Dlu Episcopu, care a declarat că capelani nici de-cum nu va face la preotu mai tineri de 60 de ani.

Mom, Moliniu, George Carciobanu, Damaschin Moliniu, Vic. Moliniu, Achim Petrica, Ioan Zgerdia Damasc. Mitanu, membri comitetului parochialu.

Armenislu, (frunz. milit.) iuniu.

Sunt unii ómeni, cari nu se sentiesc sanatosi déca nu scornescu ceva pre scaderea bunului nume alu barbatilor nostri meritati. Aceste scornituri apoi le publica in organele de séma loru. Se me iertati, Dile Redactore! déca nu me adresezu aceloru organ si spre a combate scorniturile, ci Ve rugu pre DVóstra se pri-mi rectificarea ce urmează.

S'a disu acolo cumca protopopulu Caran-sebisului d. Andreeviciu a comisu abusuri la introducerea statutului organicu, nu esia din biserica pana nu-i dedea fie-care cassa căte 8, 10, 12 sau 15 fl., desi nu avea spese căci ilu tractau preotii scl.

Acăstă nu e adeveratu. Santi'a Sa a avutu spese căci trebuia se platēsca celor'a ce-i dedea cai la carutia, dar n'a acceptat se-lu desdauneze comunele. Preotii se intielege că-si bucurosi a-lu primi la casele loru.

Éra cumca n'ar fi esit din biserica pana nu i s'ar fi datu bani, — acăstă assertiune remane scornitura déca nu ni aréta numele macar a unei biserice unde s'ar fi intemplatu astfelu ceva.

Prin acăstă replica credu că ni-am implinitu o detorintia morală.

I. B. presiedintele com. par.

Bocsia-montana, Juniu 1870.

Nu potu se nu dau expresiune jumetiștelor de bucuria, ce au cuprinsu animile romanilor din Comun'a nostra, si din vecin'a Comuna Vassiova, audindu de venirea bine meritatului nostru barbatu Elia Macelariu, care prin caletor'a intreprinsa in caus'a Asociatiunei de asecuratiune „Transilvania“ sosi in 15. Juniu st. v.

Acăstă di fu pentru noi romanii o di de festivitate, nationala romana, o di de bucuria.

Cătu se respandi scirea despre sosirea acestui meritatu barbatu, mic'a intieligintă de aici, insufletita de zelu nationalu n'a potutu intrelisă a nu-si face reverintă a acestui devotatubarbatu, sprecare scopubravului invetiatoriu J. Marcu din locu, la indemnarea judelui comunaliu M. R. demnu de tōta stina, i succésé a-si adună scolarii, si cantorii din locu, cari formădă unu coru bine organisatu, si pre cei din vecin'a Comuna Vassiova, in scola, unda se probara cantarile nationale. De aici totu sub conducerea numitului invetiatoriu plecaramucu music'a, insociti de unu numera frumosiu de poporu, catra localitatea dului comisariu de securitate, unde era incortelatu óspele cunoscute, insociti de spt. D. Ladislau Olteanu.

Ajungendu aici music'a esecută mersulu lui Stefanu, éra corulu intonă delocu „Desceptă-te romană“, dupa care invetiatoriu J. M. i tienu o cuventare scurta, dar forte bine nimerita, in numele romanilor de aici, cari eu bucuria au grabită a-i face reverintă — cuventarea, precum si responsul din partea meritatului nostru barbatu, fura insociti de multe; „Se traiésca.“ X.

Dupa acăstă music'a esecută cate o piesă romanescă, si corulu compusu din ambele comune, dupa tōta piesă căte o cantare de cele nationale, si asia poporulu adunatu se despartu intre urari de „se traiésca“ éra intieli-gintă numai dupa 12 ore potu se se desparta de adoratulu seu barbatu.

Óspele nostru a caletoritu numai in caus'a

asociatiunei de asecuratiune „Transilvania“ aici s'a asecuratul vr. cătă-vă. Dile de ca in alte locuri si mai multi se face acăstă.

Unu boscianu.

Moroda (ctulu Aradu) in iuniu.

In Nr. 46 alu stim. diurnal „Albina“ cetii una corespondintă, intitulata: „Parintii se temu a-si dă copilasii la scola,“ — subscrisa de G. Motorca, jude comunale. Acestă incepă a debacă, — desă scie densulu forte bine că preste totu anulu au frequentatul pruncutii scolă si parintii cei iubitori de scola si cultura si-au trimisul pruncutii totu-de-auna la scola, pana acum pentru economia de campu incepura a-i retină a casa, pe candu si este vacatiune otarita prin comitetulu parochialu. Dice că de 3 ani ce sum invetiatoriu in Moroda, n'am nici macar unu pruncu carele se cante unu Dne miluescne in biserica, dar se spunu că la esamenul semestrului I. a fostu si densulu de fată, a vediu ca pruncutii ambulatori la scola nu numai Dmne miluescne, ci toti ceteșcă, scriu, calculăza, din invetiatu're crestinesca si stori'a biblica au respunsu la indestularea asculatorilor. Dice mai departe că lasandu la o parte si-a de lume, am mutatul concubin'a la scola, dar nu e adeveratu, căci déca o asu fi mutatu, si mi-ar fi si fostu scopulu a duce vietă concubinala, ar fi la mine.

Dice că invetiatoriul nostru nu se lasa de acea jupanăsa, carea sieze la notariulu, dar aci elu taia in caracterul omului, căci acea stimabila dama pe care o intitulează de jupanăsa, este sor'a Dlui notariu, o muere onesta.

Mai pe urma nu se si-a de lume, caruia i place si astăzi face metanii antea fratilor lui nobili, firesc magiari, mai calificati de cătu densulu, lucru pré naturalu că nici nu se pote accepta mai multu dela densulu, inse s'ar poté accepta mai multu de la inspiratoriu scriitoriu S. P., carele ca pastorii sufletescu ar trebui se plantedie in anim'a lui fapte bune, amore catra natu.

Acum'a se vi spunu, Dile Redactoru, c'e e subscrisulu acelei corespondintă. E unu individu din sange nobilu, caruia i place si astăzi face metanii antea fratilor lui nobili, firesc magiari, mai calificati de cătu densulu, lucru pré naturalu că nici nu se pote accepta mai multu de la inspiratoriu scriitoriu S. P., carele ca pastorii sufletescu ar trebui se plantedie in anim'a lui fapte bune, amore catra natu.

Protocolulu,

luatul la 28-Juniu 1870. d'in partea adunarei parochialor si administratorilor cat. de ritulu orientalul a districtului Carei, dieces'a oradana, sub desbatorea cestionei despre intrarea in Congresulu statului autonomic cat. alu regatului Ungariei.

1.) Deschiderea adunarei:

Adunarea se deschiera de deschisa la 9½ ore antedemidiadi prin Rss. D. Archidiaconu alu cottului Satu Mare si V. Archidiaconu distr. Carei Toma Siorbanu, in presintia m. o. dd. Ioanu Bónyi V. Ad. Sur. distriptualu si parochu in Tireamu; Antoniu Gofides paroch. rut. de Carei, Alesiu Benitzky parocu de Szt. Miklós, Teofiliu Valeanu administratoriu in Istreu, Gavrilu Lázár parocu in Domohida, si Ignatiu Pazuchanitz Cooperatoru romanu in Carei Mari, -- in absintia escusata a dloru: Georgiu Juhász parocu de Moftinu micu si Josifu Popoviciu administratorul de Gencs. Dupa deschidere suscipe adunarea

2.) Alegerea notariulu ad-hoc.

Cu voturi unanime se alege de notariu Gavrilu Lázár parochu de Domahida si i se inmanuara instructiunile pentru alegerea deputatilor la Congresulu Statului Autonomicu respectivu.

3.) Cetarea instructiunilor sub titulu „A magyar országi Kath. Egyház Autonomiát szervező gyűlés tagjainak választási módozata“ Jóvá hagyatott az apostoli kir. Felség által 1969-ik évi október 25. 20340-ik szám a.v.

3. Cetirea constă la §-lu 5. inchisivu alu laudatei instructiuni si dupa consemnarea sumei membrilor representanti ai Clerului si mirenilor Rss. D. V. A. Diaconu districtualu Toma Siorbanu urgitédia deputarea pre langa obiectul de di, va se dica: róga pre membri se-si dee parerile, óre voescu a alege deputatu la laudatulu Congresu séu ba, si pledéza pre langa unu principiu, ca in cátu va fi cu potintia se formedie adunarea una opiniune si asiá se se aduca conclusu. Deci

4.) Rssimulu d. Archidiaconu Tom'a Siorbanu,

afla de oportunu a susterne o rogare din partea adunarii la maritulu ordinariatu, in care privindu oportunitatea do a ne constituí statulu basericescu pre base solide autonomice — se ceremu convocarea unui sinodu diecesanu mistu, in care o cestiune atâtú de importanta se se decida cu majoritatea voturilor adeca:

Cá óre se intrâmu in mentionatulu Congresu constituentu séu ba ? si apoi dupa deliberarea acelui, adusu la cunoscintia diccesloru sorore se se procéda séu ba la aleger?

5.) m. o. d. Antoniu Gojdits parocul rut. de Carei

imparte opiniunea superióra proaducendu precumca chiar acum e timpulu a ne ingrigantaiu a casa, si apoi pregatiti se deliberâmu cu fratii de rit. latinu; va se dica se ne adunâmu materialulu recerutu apoi se procedemus si noi la zidulu constituirei statului autonomie catolicu, si ié vorbirea

6.) m. o. d. Gavrilă Lázár parocu in Domohida si notariu ad-hoc,

in care luptandu-se in contra acelei argumentari, adeca: trebuie se intrâmu in acelui Congresu mai alesu si pentru, ace'a ca participam la fundulu religiunari cat. pentru ce trebuie se simu cu respectu si se elucrâmu cu poteri unite la edificiulu comunu respectivu, — aduce arguminte d'iu dreptulu naturalu, historieu precum-ca acelasi participéza la fundulu relig. e tocma asia proprietatea nostra ca si a fratilor latini, impartea opiniunea rssimului d. presidinte Archidiacom. Ié cuventu apoi

7. m. o. d. Imnatu Pazuchanics Cooperatore la bas. rom. in Carei,

Si arendau folosele unui sinodu ad-hoc argumentéza, precumca si fara asta restrigere inca e gat'a a alege din partesi deputatu, numecu per: „periculum in mora“ se perdemu si ce'a ce potenu in lupta séu consfatuire onesta a castigá. Dupa diserarea acésta,

8. m. o. d. Teofilu Valeanu administratorul de Istran

inca vede a fi forte oportunu chiaru acum a se aduná in sinodu, si dupa deciderea aceluia se ne orientâmu, argumentandu ca o cestiune ca acésta de sub pertractare cere multa precautiune, mai alesu si pentru ace'a, ca baser. ca standu pe langa cele IV punte, — organismulu seu nu vede a fi oportunu a-lu scôte prestebarierile sale.

De aici incepe cuventul

9. m. o. d. Alesiu Beniczky parocul de de Szt.-Miklós

si arendau dorirea pentru sinodu, alego deputandu fora tota restringerea — votulu si-lu vs comunică indata in intilesulu statutorulu, inse oftedia organisarea besericei pe bas'a canónelor besericei orientale in congres. gr. c.

In urma ié cuventulu: 10. M. ad. Ioanu Bónyi v. a. d. surog. distr. si parocu in Toreanu si luptandu-se cu multa energie pentru alegerea fora tota restringerea, acésta cere dice: constitutiunea hierarchemia a basericiei, si acésta a cere interesulu nostru comunu; si premi tiendu dorulu pentru sinodu, care se vede cam tardi acum, doresce ca numai de-cátu se ale gemu.

Cu acestea se dechiară adunarea pentru conclusu si asia

rssimulu dmnu Archidiaconu presiedinte Toma Siorbanu m. o. dmni Antoniu Gojdics, Gavrilă Lázár si Teofilu Valeanu se abstinu dela votisare si o facu aternatória dea deliberarea unui sinodu diecesanu; va se dica 4. sunt conditiunate contra; éra dnii Joan Bonyi, Alesiu Beniczky si Imnatu Pazuchanics se dechiară pentru alegere, neconditionat pro; — votisarea: spargendu-se siedulele se afla cumca m. o. dnii Joanu Bónyi, Alesiu Beniczky si Imnatu Pazuchanics cu voturi unanime votéza pentru M. O. D. Justinu Popiu vic. rect. in

sem. dom. romanu oradau si profesore de limb'a si literatur'a rom. la arcigimnasiulu cat. de Oradea mare

Ceia lalti se abstienu.

Cu acestea se dechiară siedint'a deinchisa. Datu in Carei 28 Juniu 1870.

(Urmédia subscríerile preotilor.)

ECONOMIA.

Din partile San' Giorgiului (c. Torontalului) ni se scrie: „Sacerisulu decurge si usanetele lucratorilor vor fi binecuvantate cu unu rodru manosu, numai pretiurile se nu scada.“ (Pretiurile scadiusa dar érasi incep a se urea. Rd.)

Din comitatulu Aradului, partile de media-nópte ni se scrie: „Timpulu este nefavoritoru pentru bucate, mai cu séma in provinci'a nostra. Ce ne ascépta, e unu rodru nu prè bunu.“

Panic'a la bursa.

Suntemu detori a informá, maesr in trusuri generale, pe on. nostru publicu, ce se interesedia de rubric'a bursei, despre infrosciatele saciture ce fecera cursurile susu si in diosu, in urm'a conflictului diplomaticu ce se esca între Francia si Prussia din cau'a candidaturei principelui de Hohenzollern la tronulu Spanici,

Derut'a la burs'a de Viena, alalta-ieri luni ajunsesc la culme si ieri degiá cursurile era se apropiara de statulu loru normale. Fa-limintele speculantilor de la bursa, alalta-ieri se ureasera pana la cinci milioane de florini.

Miscamintele cursurilor intre septeman'a treacuta, alata-ieri si ieri le potemu pricpe din următoarele date:

Agiulu Argintului, carele septeman'a treacuta erá 19%, luni se ureasese o data la 23%, ieri si astadi este 20%.

Galbenii, cari erau 5.82, se ureara alalta-ieri la 5.98 si astadi stau la 5.90.

Napoleoni, cari erau 9.80, alalta-ieri ajunsera 10.18, ieri si astadi stau 9.94.

Act. de creditu de Viena, de la 254 seadiura pana la 229, inse ieri si astadi se ureara intre 234—244.

Rent'a 5% in chartia scadiuse la 55, astadi este 56; Rent'a 5% in argintu scadiuse la 63, astadi este 65;

Losele d. 1860 scadiusa la 98, astadi sunt 96. Losele d. 1864 " 112, " sunt 110.

Granele, cari de unu timpu de 14 dile scadiusa in pretiuri, alalta ieri incepura a se urea, gréul cátu cu 10 cr. asemene si porumbulu; dar de ieri sunt statinarie.

Varietati.

= Detunare. Folia (c. Temisiu) 24 jun. In comun'a nostra in 20 iuniu a. s. v. pre la 9½ ore sér'a a tresnitu in cas'a a unui eonomou. Cas'a indata o cuprinse focul. In momentul tresnirii, s'a intemputu o fétă de 18 ani serbendu laptele. Fét'a a fostu fulgerata pre spate, cameisia' s'a aprinsu, de ametita a cadutu cu manile in focu. Manile pana in côte sunt ripte, spatele si picioarele sunt asisdere ripte, stau carne viia. Mam'a fetei in tiepetele fetei, alergă intr'ajutoriulu si din flacăr'a ce morghea din cameisia' fetei se aprinsc si ea. Unu pruncu de 7 ani cercă cu apa se le stimpere, dara indiadaru, pana au ajunsu barbatulu muerii de la lucru, si atunci le scóse mai mórt. Acum'a amendoué jacu pre patulu mortui, barbatulu numai cu manile ripte pana in côte. Doctorulu le cauta, dara slabă sperantia. Pentru ajutoriulu nenorocitelor arse s'a tienutu o conferinta in comunu, si s'a otarit u ca pre 14 dile se se puna cátu o muiere care se pórte grige de arse si carea totu odata va avé a merge in tota diu'a de trei ori la urmatorii dd. cari au promisu a provodé morbósele cu viptu: Caraimanu Bosiocu, Mor. Vitenbergu, Constantiu Demetroviciu, Filipu Cailu, Iosefu Pieciu, Ladislau Poelni, F. Caluptichi, Vasiliu Cinta, Iosifu Caluptichi, Vincentiu Socali, Salomonu Vitenbergu, Nicolae Mandresiu, Petru Sterianulu si Ioane Vermesianu.

= Nu e cu cale, nu e de cunîntia. Prin comun'a nostra Sambeteni (cottulu Aradului) mai dicle treacuta treccau catra Aradu 2—3 teologi si căti-va studinti din Egopoie (Kec-

keméth) ce se taleuesce: Cetatea caprei. In a nostra parere, nu numai studintii dar si teologii erau din cetatoa caprei, că sberau pre utilie casi caprele; dar si huhuredu, foră se scimut de unde acésta predileptiune pentru huhuredi, de óra ce Minerva numai buhe avea. Dumeloru, sperant'a venitorului nostru naționalu, a buna séma gustasera cova pré multu din spiritulise prin comunele vecine că so-sindu pre la noi, chiar si polariele pre capu li se pareau pré grele, ori pre strimte: vedi bine că spiritulu, de care abundéza capulu, cere libertate, si de ace'a nu sufere se fie restrinsu intre marginile absolutisce ale unei modește polarisi. Tote ca tote, dar candu treceau dumelor prin comunu cu alaiu mare si larua, in poterea sailor, erau se ni calde copiii ce mergeau la scóla. Parintii de copii de prin comunu, vediendu de o parte cumca scóla produce nisco asemene ómeni perdiuti de fire, de alta parte temendum-se ca nu cumva copiii loru se fie calcati de cai si róte, numai cu multa frica 'si trimis baietii la scóla. Pentru a incunjură cau'a unei asemene frice in viitoru, rogâmu pre acei domni teologi si studinti cari ar avé voia de a mai trece beti prin comun'a nostra, se binevoiesca a ne 'inisciintia de timpuriu ca se li esim spre intimpinare pentru a-i poté legă cu funea si a-i trece pre la dosulu comunu. Renointu acésta rogare, si imbiandu pré aplecatu servitiulu nostru, renamenu cu stima: Mai multi sambeteni.

= Junialu in Nadlacu la 16 iuniu Avu si opidulu nostru o serbare nationala in pomenita di la care partecipă unu publicu numerosu. Dlu arangiatoriu alu acestei petreceri Aurelianu Petroviciu incep a dantiulu romanu Ardelén'a cu multu stimat'a domnisióra Vióra Sierbanu din Banatu - Comlosiu. Totu acestu jocu ilu jocara dupa acésta unu numeru mare de domni si domnisióre. Erau frumose romanele nóstre, casf nisce diene. In óra de pausare, tinerimea intonă „Descépta te romane“, cum nu se potea cantá mai bine si mai cu efectu. Rssimulu d. Vinc. Marcoviciu radică unu toastu pentru venitorulu națiunii romane, ce are se fie gloriosu si mare, căci e venitorulu unei națiunii ce n'o potura sterpi legiônele de vitregitati ce s'an conjuratu in contr'u ei in decursu de secle. Rssimulu d. Vinc. Sierbannu, prin placutulu graiu alu diale exprese multiamita comitetului arangiatoriu, carele ni-a procurat acésta petrecere. Incepandu-se érasi joculu, dură pana tardiu, candu apoi ne despartiramus ducentu cu noi suvenirile cele mai incantatorie. — Joane Ardeleanu.

= Necróloge. Din Aradu cu datul 12 iuliu n. primimur dône inscîntari despre mórtea lui Ioane Papp, a protopopului din Borosineu, inspectoru scolaru etc., mai nainte fostu protopopu in Beiusu. A repansat in numita di la 12 ore, lovitu de guta. — Din Ghiladu ni se scrie: Vincentiu Jancu, telegrafist romanu de clas'a II in Temisióra, in urmarea unui morbu greu repausă in 24/6 v. in etate de 21 de ani, gelitul de mama, frate si cunosceni. — Fie-le repausatilor tîrn'a usiéra!

Concursu

108

870

Se scrie pentru vacan'a parochia din Tinodu in comitt. Biharii, Protopopiatulu Pestisului, pe a dou'a di de Sant' Ilie (21 iunie) a. c.

Asta parochia are: 10 lantiuri de pamantu, biru de la 115 de case si apoi stótele.

Cine voiesce a fi alesu aici de preotu se recere ca se si gatésca recursulu seu, bine privediutu cu documente:

1. Cumca e romanu de religi'a gr. or.

2. Daca e preotu, cumea au absolvent sciintiale teologice, si documente despre portare sa morală de pana aci.

3. Daca nu e preotu: se produca testi moniu de la comisiunea essaminatória consistorialu cu calcule de eminenta barem din teologi'a morală, pastorală, dogmatică, si din oratoria si se fie versatul bine in scrisoare.

Astfelui pregatindu-si recursulu inmaneze-lu numai protopopului districtului pana la terminulu din susu amintitul.

Tinodu 25 Ciresieru 1870.

(1-3) Comitetul parochiale.

Dupa contielegere eu protopopulu nostru I. Fasia.

Concursu.

Pentru ocuparea urmatórielor posturi vacante de profesori la scólele gimnasiale, reale si comerciale romane gr. or. din Brasiovu,

se scrie prin acésta din partea subscrisei Eforii concursu:

1. pentru unu profesor de limb'a si literatur'a elina si latina la Gimnasiu. Cu acestu postu este impreunatu salariulu anualu de 800 fl. v. a. cu prospectu de inaintare la 900 fl. v. a. si lă pensionare cu salariulu intregu dapa unu serviciu de 30 de ani; séu in casu candu ar intrá mai curundu nepotint'a concernintelui spre portarea servitiului, adeca: dupa 10. 15 20 séu 25 de ani, cu catimea amesurata salariului seu.

De la candidatii pentru acestu postu se cere, se documentedic că sunt romani de nasere si gr. orientali de confesiune, că au absolvit facultatea filosofica, si a nume filolog'a classica in decursu de 3 ani la un'a din Universitatile interne séu externe si că au avut pana acum'a portare morală si politica nepe-tata.

2. Pentru unu profesor de limb'a si literatur'a francesa la scóla comerciala si reala, precum si la Gimnasiu si Class'a IV. de fete, cu salariu anualu de 800 fl. v. a. si cu cele latice prospecte amintite sub 1.

De la candidatii acestei profesuri se cere asemenea se fie romani de relega gr. orientale, se aiba (pe langa absolvitoru de facultatea filosofica) si calificatiunea necesaria in limb'a si literatur'a francesa, precum si testimoniu de portare morală si politica.

3. Pentru profesura de Geografie si Istoria la scóla reala si comerciala, cu care e impreunatu salariulu anualu de 800 fl. v. a. si avantajele mentionate sub 1.

De la candidatii pentru acestu postu se cere pe langa conditiunile de sub 1 si 2, si o deosbita cunoscintia de Geografie si Istoria comerciale prin unu absolvitoru séu de la Universitate séu de la o academia comerciala publica.

Fie care din candidatii alesi pentru unul din posturile enumerate, va functiona anul primu ca profesor provisoriu, si numai dupa acésta si dupa ce va depune cu succesu bunu esaminulu prescrisul in §. 122 p. q. alu statutului organic bisericescu din 1868., va trece in categoria profesorilor ordinari, socotindu-i se incepe si anul provisoricu la pensionare.

4. Totu cu acésta ocasiune se scrie concursu pentru ocuparea postului de pedelu séu ingrigitoriu la scólele centrale romane gr. orientale din Brasiovu, cu care e impreunata plat'a anuala de 200 fl. v. cortelul liberu si lemn de arsu.

De la unu pedelu se cere se fie omu in tota privint'a integră, fara patimi, cunoscatoriu celu putin de ceteri si scriere, cu familia ne-numerósa si fara profesiune. — Pedelul engajat va incheia contractu separatu cu eforia.

Petitorii la numitele posturi au se asternă petitiunile loru insocite de atestatele necesarie, celu multu pana la 15/27 Augustu a. c. la sub-scrișa Eforia.

Brasiovu, in 10/22 Iuniu 1870.

Eforia scólelor centrale romane gr. orientale.

(3-3) Damianu Dateo, mp. presiedinte.

Concursu

Pentru vocant'a parochia din Fireghizau (Cottulu Temisiu, protopresviteratul Lipovici)

Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamantu, biru de la 109 de casa, si stol'a com-petiente.

Doritorii de a occupa acésta parochia proviedi si Recursele cu estrasu de botezu, Testimoniu despre absolirea teologică, si despre calificatiune se le tramita subscrisolui pana la 1. Augustu a. c. carele in contielege. ri cu comitetul parochialu va efectua alegerea conformu statutului organicu.

Lipova, 25 Iuniu 1870.